בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28273-01-19 תבור ואח' נ' הימל

לפני כבוד השופט עדי הדר

התובעים: **1.ויטלי תבור**
2.יעל ברקאי תבור

נגד

הנתבעת: **עירית הימל**

פסק דין

לפני בימ"ש בקשה לסילוק על הסף של התובענה בטענה של מעשה בי דין.

הבקשה לסילוק על הסף

1. המבקשת, הנתבעת, טענה כי המסכת העובדתית הנוגעת להתקשרות בין התובעים לבינה נדונה בבית המשפט לתביעות קטנות בת"ק 12562-11-18 **הימל נ' תבור ואח'** (להלן: "**התביעה הקטנה**") וטענות התובעים כאן נדחו ופסק הדין של בימ"ש לתביעות קטנות הפך לחלוט לאחר שאושר בפסק דין שניתן בבר"ע 13098-05-19 **תבור ואח' נ' הימל (להלן: "הבר"ע"),** עליו לא הוגשה בקשה נוספת למתן רשות ערעור.

2. התובעים טענו שעל פי הפסיקה אין בפסק דין של בימ"ש לתביעות קטנות כדי ליצור מעשה בי דין.

3. המבקשת טענה בתגובה לתשובה, כי הפסיקה עליה מבוססת הטענה כי אין לראות בפסק דין של בימ"ש לתביעות קטנות כיוצר מעשה בי דין, הינה משנות השבעים והתשעים וכי ההלכה כיום קובעת כי פסק דין שניתן בהליך של תביעה קטנה, מהווה מעשה בי דין בשאלת האחריות, אף אם ניתן בהעדר הגנה.

דיון והכרעה

4. על פי כתב התביעה, בחודש 12/17 רכשו התובעים בית צמוד קרקע ברח' כצנלסון 21 ברמת השרון, ביקשו לשפצו והפיכתו לבית נגיש לצרכיה המיוחדים של התובעת 2, נכה בשיעור 100% מוגבלת בניידות באמצעות כיסא גלגלים.

5. התובעים טענו כי הופנו אל הנתבעת באמצעות מכרים, זו הציגה עצמה כמעצבת פנים, אולם הסתירה את העובדה שהיא אינה אדריכלית כדין, אין לה סמכויות על פי דין לבצע את תכנון שיפוץ הבית ואת התכנון להרחבתו כפי שהתחייבה בפני התובעים בכתב ובעל פה.

6. בתאריך 25.12.17 הגישה הנתבעת לתובעים הצעת מחיר לקבלת שירותיה. ההצעה אושרה על ידי התובעים והשתכללה לכדי חוזה מחייב.

7. הנתבעת התחייבה לבצע ולשאת בכל הליכי תכנון הבית והכנת תכניות בנייה והריסה. בין היתר התחייבה גם לעריכת תכניות חשמל, אלומיניום, אביזרים, ריהוט ותכנון החצר. כמו כן, לבצע פיקוח על הבנייה, בחירת ספקים ועוד.

8. התובעים טענו כי מחוזה ההתקשרות עולה שאין החרגה מכך ששירותי הנתבעת אינם כוללים הגשת תכניות לקבלת היתרי בנייה מהוועדה לתכנון ובנייה. כמו כן, אין החרגה לעריכת תכניות הנדסיות.
עד חודש 2/18 העבירה הנתבעת לתובעים תכניות שונות אותן ערכה לבית, אולם אלו לא תאמו לדרישות התובעים, לא שיקפו את רצונם ובחלקן לא היו נגישות במידה מספקת עבור צרכיה של התובעת 2.

9. לטענת התובעים, למרות שכבר בחודש 2/18 ידעה הנתבעת כי קיים צורך בהרחבת הבית נמנעה היא מלעשות כל פעולה בכדי ליישם את הצורך בעריכת תכניות והכנת תיק הגשת בקשה לקבלת היתר בנייה כמתחייב בדין. יתרה מכך, הנתבעת נמנעה מלהודיע לתובעים גם בשלב זה כי השירות הניתן לתובעים על ידה אינו כולל את הגשת הבקשה, אינו כולל שירותי מהנדס קונסטרוקטור ואף אינו כולל את עלות שירותי מודד.

10. בחודש 1/18 ובניגוד להסכם דרשה הנתבעת כי בבית תערך מדידה על ידי מודד מוסמך. להפתעת התובעים נדרשו הם לשלם עבור ביצוע המדידה, למרות שבהסכם התחייבה הנתבעת לעלות כוללת של עבודות התכנון.

11. עוד נטען, כי לקראת חודש 4/18, הבינו התובעים שהליכי התכנון אינם מתקדמים וללא חוו"ד מהנדס לא ניתן יהיה לבצע את השיפוץ בביתם. כמו כן הבינו שללא מעורבות מהנדס קונסטרוקטור לא ניתן יהיה לקבל היתר בניה. משכך, פנו התובעים לנתבעת, ולטענתם, הסכימה איתם. הנתבעת הודיעה ששכר הפעלת המהנדס אינו כלול בהסכם שנכרת בין הצדדים. למרות זאת, בחרו התובעים להבליג ולשאת בשלב זה בשכר יעוץ ראשוני.

12. בחודש 7/18 הבינו התובעים כי תכנון השיפוץ בביתם תקוע, חלפו יותר משישה חודשים מאז הפעלתה של הנתבעת ולא התקדם שום דבר. מעבר לכך, הוברר שהעלויות המופיעות בהסכם עם הנתבעת הם מיצג שווא, התובעת הטעתה אותם, באופן שעליהם לשאת בתוספת תכנונית של כ-50,000 ₪ נוספים, מעבר להצעתה של הנתבעת.

13. כתוצאה מאי עמידת הנתבעת בהתחייבויותיה ובכלל זה לסיים את העבודות עד חודש 6/18, היה על התובעים להאריך את השכירות בדירתם בשנה ולשאת בהוצאות רבות נוספות, מאחר ואינם יכולים לעבור להתגורר בדירה אותה רכשו.

14. התובעים הודיעו לנתבעת שהיא הפרה את ההתחייבויות כלפיהם ושהם מסרבים לשלם לה שכ"ט נוסף, משלא הסכימה הנתבעת לשאת בכל עלויות התכנון להם התחייבה, פנו התובעים בחודש 7/18 להתקשר עם משרד אדריכלים אחר.

15. לטענת התובעים, הנתבעת הגישה כנגדם תביעה לבית המשפט לתביעות קטנות וכי בכוונת התובעים להגיש בקשת איחוד.

16. התובעים פרטו נזקיהם כלהלן:

- הארכת חוזה השכירות למגורי התובעים – 73,800 ₪.
- השבת שכ"ט ששולם לנתבעת כמקדמה בשיעור 20% - 13,600 ₪.
- השבת שכר מודד ושכ"ט מהנדס – 3,744 ₪.
- פיצוי עקב התנהגות בחוסר תום לב – 8,856 ₪.

17. הנתבעת הגישה כתב הגנה בו טענה כי מעולם לא הציגה עצמה כאדריכלית, לא התיימרה להיות אדריכלית ולא טענה כי הינה אדריכלית.

18. לגרסת הנתבעת, בתאריך 19.12.17 נערכה פגישת הכרות בין הצדדים בנוכחות שתי מעצבות פנים עמיתות למקצוע. במעמד זה, שאלה התובעת מהו ההבדל בין מעצב פנים לבין אדריכל ושלוש המעצבות שנכחו בפגישה נתנו הסבר מפורט לתובעת, שהינה מהנדסת בהכשרתה ואמורה לדעת מהו ההבדל.

19. עוד לטענת הנתבעת, השיפוץ אשר התבקש על ידי התובעים, אשר כלל הריסה ובניית קירות פנימיים בגבולות הבית הקיים והתאמתו לצרכי המשפחה, לא חייב הגשת תכניות לעירייה.

20. הנתבעת הוסיפה וטענה כלהלן:

הנתבעת לא נדרשה לטפל בהרחבת הבית ונושא זה כלל לא עלה על הפרק.
ההצעה שניתנה לתובעים מתייחסת לעבודה שהתבקשה לבצע תכנון ועיצוב הבית בלבד, ואשר נוסח על גבי נייר מכתבים של "**תכנון ועיצוב פנים**".

21. לטענת הנתבעת, כחודשיים אחרי שהתובעים העלו בשיחה בעל פה את רעיון ההרחבה, הנתבעת הסבירה להם שהדבר מחייב התייעצות מוקדמת עם קונסטרוקטור לגבי עצם היתכנות ההרחבה המבוקשת, וכי במקרה כזה מדובר בחריגה גדולה, הן מהתקציב והן מלוח הזמנים.

22. לטענת הנתבעת, התובעים כלל לא תכננו במעמד ההתקשרות עמה, לבצע הרחבה של הבית, אלא רק שיפוץ פנים בתקציב מתוכנן ולוח זמנים מתאים.

23. עוד נטען שהתובע פנה מיוזמתו לאחר שנולד רעיון ההרחבה למהנדס המוכר רק לו, ואת הנתבעת יידע על כך רק בדיעבד. משהתובע לא קיבל מענה מהמהנדסים אליהם פנה ישירות פנה לעזרת הנתבעת אשר התגייסה והמליצה על מהנדס קונסטרוקציה.

24. לטענת הנתבעת, התובעים העבירו דרישות לשינויים חדשות לבקרים, שינויים אשר לא תמיד התיישבו דרך ביצוע השיפוץ, והשפיעו על שלבים מתקדמים יותר של הבנייה.

25. הנתבעת העבירה לתובעים סקיצות תוך ידיעה כי מהנדס קונסטרוקטור מטפל ומגבה בנושא ההרחבה ולפיכך אין כל בעיה להמשיך ולתכנן את פנים הבית. המהנדס עמו התקשרו התובעים אמור היה לתת תכניות הנדסיות, כתב כמויות המתייחס להרחבה וכן ליווי ופיקוח הנדסי.

26. הנתבעת הבהירה לתובעים הבהר היטב שאין היא מגישה תכניות לאישור העירייה דבר שהינו במומחיות אדריכל רישוי וכי השירות לו היא התחייבה, אינו כולל את השירות הנטען.

27. לטענת הנתבעת, לא ברור כיצד התובעים הבינו שהוצאות תכנון בגין הרחבת מבנה בשיעור של כ- 50,000 ₪, אמורים לחול על הנתבעת ששכר טרחתה הועמד על סך של 68,000 ₪ כולל מע"מ.

28. התובעים הם ששינו את מהות העבודה שהזמינו, ובנוסף דרשו כל הזמן שינויים ותוספות ולפיכך לא ניתן היה להתקדם בתהליך כולו.

29. בנוסף, הנתבעת הגישה בקשה לדחיית התביעה לאחר שבתיק התביעה הקטנה ניתן פסק דין בו התקבלה תביעת הנתבעת נגד התובעים כאן, לתשלום שכרה בגין אותה עבודה נשוא המחלוקת.

30. לא זו אף זו, בר"ע שהוגשה על פסק הדין נדחתה על ידי כב' השופטת אביגיל כהן.

31. ביום 15.7.19 התקיים דיון בטרם הוגשה תשובת התובעים לבקשה לסילוק על הסף ולכן נקבע שבימ"ש ימתין להגשת התשובה והתגובה לתשובה. אולם, כאשר בימ"ש שאל את התובעים מדוע לא הגישו בקשה למתן רשות ערעור על פסק הדין של ערכאת הערעור לנוכח טענתם כי פסק הדין פגע בזכות היסוד שלהם לגישה לערכאות, הם טענו שאין לראות גם בפסק הדין של ערכאת הערעור כיוצר מעשה בי דין.

32. סיכום טענות הצדדים מעלה שתי גישות כלהלן:

לגישת התובעים, אם הוגשה נגדם תביעה קטנה, אין בכך כדי להעלות או להוריד לגבי זכותם להגיש תביעה נפרדת, בגין אותה מסכת עובדתית.

לגישת הנתבעת, מרגע שבקשת התובעים להעביר הדיון לבימ"ש שלום נדחתה וכך גם ההליך הערעורי על החלטה זו, פסק הדין שניתן ע"י ערכאת הערעור סתם הגולל על המחלוקת בין הצדדים.

33. אילו שתי התביעות היו נשמעות בסדר דין רגיל, הדיון היה מצטמצם לשאלה האם קם השתק עילה ומעשה בי דין ביחס לתביעת התובעים עקב פסק הדין בבימ"ש לתביעות קטנות?

34. בע"א 4576/17 איר ויא נ' השטיח המעופף, בימ"ש העליון מצא להבהיר כי מכיר בחריג "השתק הגנה". מדובר בחריג לכלל לפיו השתק עילה חל רק כלפי התובע בהליך הראשון, ולא כלפי מי שהיה נתבע בהליך הראשון. בהתאם לחריג זה, ניתן לדחות תביעה מאוחרת אם הנתבע בתביעה המוקדמת מעלה טענה שהיה יכול להעלותה כטענת הגנה או במסגרת תביעה שכנגד וככל ואלו יתקבלו יאיין פסק הדין בתביעה המוקדמת.

בימ"ש העליון הדגיש כי החריג יקום רק במקרים בהם התביעה המאוחרת היא בגדר "ההופכי" לתביעה המוקדמת, במובן זה שקבלת התביעה המאוחרת מאיינת את פסק הדין המוקדם. עצם העובדה שתוצאת התביעה המאוחרת עלולה לקזז את תוצאת התביעה המוקדמת אין די בה.

35. בדיקת טענות הצדדים בתביעה הקטנה וכאן מעלות שהן מתייחסות לאותה התקשרות ו"**דנות באותה פרשה עובדתית, באותן הנסיבות ובאותן הפלוגתאות הקיימות בין הצדדים**" כפי שטענו התובעים כאן בסעיף 6 לבר"ע וכי קבלת טענות התובעים כעת לגבי הפגמים הנטענים בהתנהלות

הנתבעת הובאו בחשבון ע"י בימ"ש לתביעות קטנות, שכן הובאו ע"י התובעים כאן אף בפני בימ"ש לתביעות קטנות ולעניין זה ראה סעיפים 7 עד 10 בפסק הדין.

36. מכאן שלא רק שהיה על התובעים להביא הטענות לפני בימ"ש לתביעות קטנות, מלבד, הגשת תביעה שכנגד, הם העלו מרבית הטענות, אם לא כולן, כטענות הגנה, אך הטענות לא התקבלו על ידי בימ"ש לתביעות קטנות. זאת לאחר ששמע ראיות ואף הגיע למסקנה שטענת הנתבעים שם כי לא היו מודעים להיקף השירות המוצע על ידי התובעת שם נסתרו אחת לאחת.

37. כמו כן, נדחו טענות נוספות של התובעים כגון הטענה כי לא חייבים בתשלום מכיוון שהתובעת שם לא סיימה שלב "אישור התכניות לביצוע" שלגביה נקבע כי היא "מיתממת".

38. כמו כן, נדחתה טענת התובעים כאן כי לא היו חייבים לשלם עבור שלב נוסף, דהיינו, תחילת עבודת הקבלן, מכיוון שבימ"ש לתביעות קטנות קבע על פי הראיות שהובאו לפניו, כי הקבלן החל לעבוד.

39. גם אם ישנן טענות שלא הובאו לפני בימ"ש, לרבות לעניין נזק שנגרם עקב התנהלות הנתבעת כאן, לא נטען כי הטענות לא היו בידיעת התובעים, או לא היו יכולות להיות בידיעת התובעים, מכאן שאם לא הועלו, אין לתובעים, אלא להלין על עצמם.

40. אם בימ"ש ידון שוב באותן טענות שהובאו לפני בימ"ש לתביעות קטנות, הוא יתיימר לעמוד במצב בו בוחן שוב קביעות בימ"ש לתביעות קטנות ואף אישור קביעות אלה על ידי ערכאת הערעור הנכבדה.

41. מכאן שתביעת התובעים היא בגדר "**ההופכי**" ולא תביעה שהתוצאה בה תעמוד לצד, ולא במקום, התוצאה בבית המשפט לתביעות קטנות ולכן דין התובענה להידחות.

42. אולם, בענייננו, יש לדון בטענה נוספת של התובעים, לפיה פסק הדין של בימ"ש לתביעות קטנות אינו מקים כלל השתק שכן לגישתם אינו מעלה ואינו מוריד.

43. על פניה, גישה זאת מעלה קושי רב וחותרת תחת יסודותיו של מוסד חשוב מאד לציבור הרחב והוא מוסד התביעה הקטנה.

44. המחוקק מצא לפגוע בזכויות דיוניות של בעלי דין המנהלים הליך בתביעה קטנה לעניין סדר הדין, היקף הזכויות הדיוניות והפגיעה בזכות הייצוג על ידי עורך דין על מנת להעדיף מטרה חשובה

יותר והיא השגת **תוצאה מהירה בעלויות נמוכות** ככל האפשר למתדיין. לעניין זה, אין לבימ"ש זה, אלא לחזור על דבריה של ערכאת הערעור הנכבדה בסעיף 10 לפסק הדין.

45. ככל שתתקבל עמדת התובעים, אזי כל נתבע שהתוצאה בבימ"ש לתביעות קטנות לא תישא חן בעיניו, יטען שאין בה כדי להעלות או להוריד שכן התוצאה הסופית תתקבל רק לאחר דיון בתביעה שהוא הגיש לפני מי שהגיש נגדו תביעה קטנה, או לאחר שהוגשה נגדו תביעה קטנה.

46. המחוקק והפסיקה הביאו בחשבון שישנן נסיבות בהן ניהול תביעה קטנה, תוך שלילת הזכות להיות מיוצג ע"י עורך דין מחייבת הפסקת הדיון בתביעה קטנה ככזו.

47. ראשית, מלכתחילה, הוטלו הגבלות על זהות מי שרשאי להגיש תביעה קטנה, מספר התביעות שרשאי להגיש וסוגי התביעות.

48. שנית, גם אם התובע עומד בכל המגבלות, לבימ"ש שיקול דעת לקבוע כי המחלוקת אינה ראויה להתברר כתביעה קטנה.

49. לענייננו, עיון בבר"ע מעלה כי התובעים כאן ביקשו מערכאת הערעור הנכבדה ל"**הורות על השבת הדיון בתיק לבימ"ש קמא, להורות על אחוד הדיון בתיק עם תיק בימ"ש השלום ת"א (התובענה כאן – ע.ה.) בהתאם לקבוע בתקנה 520 לתקנות סד"א".**

50. ערכאת הערעור הנכבדה, נדרשה לטענה זו וסקרה בפסק הדין ניסיונות התובעים כאן לאחד שמיעת התובענות ולעכב הדיון בתביעה הקטנה שנדחו בהחלטות בימ"ש לתביעות קטנות מיום 28.1.19 ומיום 8.2.19 וביום 10.3.19 ע"י כבוד סגן הנשיא השופט רמי חיימוביץ.

51. ערכאת הערעור הנכבדה קבעה בפסק הדין בסעיף 11 משורה 19 כי "**עסקינן בתביעה רגילה שכמוה נדונות תביעות רבות בבתי משפט לתביעות קטנות.**
דרישת נותן שירות לתשלום מכוח הסכם.
ההכרעה בנוגע לסכסוך ניתנה על בסיס עדויות שעמדו בפני בימ"ש.
סכום התביעה מצוי בגדר סמכותו העניינית של בימ"ש לתביעות קטנות ואף בירור התביעה פשוט, עובדה היא שכל צד הביא רק עד אחד מטעמו, למרות שבימ"ש לא הגביל את הצדים בהבאת עדים, והדיון אכן התנהל באופן "רגיל" כמקובל בתיקים בבימ"ש לתביעות קטנות".

52. ערכאת הערעור הנכבדה מצאה לציין כי עיינה גם בתובענה כאן והגיעה למסקנה לאחר העיון כי **"לא היה מקום לעכב את ההליך בבימ"ש קמא שצריך להיות מוכרע במהירות וביעילות".**

53. מכאן, שאם לא היה מקום לעכב ההליך, מרגע שבימ"ש לתביעות קטנות קבע כי לא נפל רבב בהתנהלות התובעת וכי יש לשלם עבור השלב בו החל הקבלן לעבוד, אין מקום שבימ"ש זה **יהפוך** התוצאה ויקבע כי נפל רבב בהתנהלות התובעת שם, על אף ממצאי בימ"ש לתביעות קטנות ולכן על התובעת שם לפצות התובעים כאן וכן **יהפוך** גם הקביעה לפיה על התובעים כאן היה לשלם עבור השלב בו החל הקבלן לעבוד ויורה על השבת הסכום שבימ"ש לתביעות קטנות קבע כי היה על התובעים כאן לשלמו.

54.. לעניין מעמדו של פסק דין של בימ"ש לתביעות קטנות, עמדת בימ"ש זה מעוגנת בפסיקה שהובאה ע"י הנתבעת כאן בבר"ע 2237/08 וסיכום הפסיקה בת.א. (ת"א) 15659/08 לפיה התדיינות בבימ"ש לתביעות קטנות מולידה השתק פלוגתא בכל סוגיה שהוכרעה והרי התובעים כאן הם שטענו לזהות בפלוגתאות.

55. אשר על כן, מקבל הבקשה לסילוק על הסף ודוחה התביעה.

דיון בהוצאות

56. המבקשת, נתנה שירותי עיצוב לתובעים, כאשר התובעת הינה מהנדסת, דהיינו, אינה נתבע שהנושא זר לו. פסק הדין של בימ"ש לתביעות קטנות דחה אחת לאחת טענות התובעים למצגי שווא והטעיות.

57. לכאורה, התובעים היו רשאים לנקוט הליך ערעורי ולבקש מערכאת הערעור עיכוב ביצוע הן לגבי החלטות בימ"ש לתביעות קטנות שדחו הבקשות להעברת הדיון לבימ"ש השלום והן לגבי החלטת כבוד סגן הנשיא, אך מצאו להמתין עד למתן פסק הדין של בימ"ש לתביעות קטנות.

58. ערכאת הערעור הנכבדה לא מצאה ממש בטענה ל"**סוגיות סבוכות ומורכבות**" שהובאה לפניה לאחר מתן פסק הדין.

59. מכאן שיש מקום לטענת הנתבעת כאן כי נחשפה להטרדה והטרחה מיותרת, וזאת בניגוד לכוונת המחוקק להגיע במחלוקת בינה לבין לקוחותיה לשעבר להכרעה מהירה וזולה.

60. בנסיבות אלה ובשים לב לסכום התביעה שנדחתה, בימ"ש מחייב התובעים בתשלום שכ"ט ב"כ הנתבעת בסך של 15,000 ₪, על אף השלב המקדמי בו סולקה התביעה.

ניתן היום, י' אלול תשע"ט, 10 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.

עדי הדר, שופט